

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst i Malmö kommun

Från 2015-07-01

Inledning och syfte

Färdtjänst är en form av kollektivtrafik och ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken och utförs alltid av taxi eller specialtransport. Färdtjänst benämns också särskild kollektivtrafik. Färdtjänst ska göra det möjligt för personer med funktionshinder som inte är tillfälliga att förflytta sig och resa. Rätten till färdtjänst regleras i lag (1997:736) om färdtjänst. Varje kommun ansvarar för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och om det finns särskilda skäl mellan hemkommunen och en annan kommun. För att anlita färdtjänst krävs tillstånd. Ett tillstånd meddelas om den sökande på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Om den färdtjänstberättigade behöver ledsagare under resan ska tillståndet även gälla denne. I övrigt innehåller lagen inte några föreskrifter som preciserar vilka krav som ställs på färdtjänstens omfattning och innehåll. Kommunen har därför möjlighet att förena färdtjänsttillståndet med föreskrifter om villkor bland annat om vilket färd sätt som får användas, inom vilket område resor får göras samt hur många resor tillståndet omfattar.

Resenär som vill resa till kommun utanför Skåne eller mellan två kommuner i Skåne där Malmö inte är en av dessa kan ansöka om tillstånd till resa med riksfärdtjänst. Lag (1997:735) om riksfärdtjänst reglerar ersättning till personer som på grund av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt eller som måste ha med sig en ledsagare för att kunna resa med allmänna kommunikationer. Ett tillstånd till riksfärdtjänst får förenas med föreskrifter om färd sätt.

I detta dokument preciseras de regler som gäller för färdtjänst och riksfärdtjänst i Malmö kommun. Detta dokument ersätter tidigare beslut tagna avseende riktlinjer. Kompletterande information kommer att skickas hem till dem med färdtjänsttillstånd.

Tillstånd till färdtjänst

Inledning

Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan fått tillstånd till det. Tillståndet är alltid personligt och får inte överlåtas. Färdtjänst är en persontransport och förutsätter att den som har tillstånd till färdtjänst följer med på resan.

Tillstånd till färdtjänst kan meddelas den som är folkbokförd i Malmö kommun och som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Vid varje ansökan görs en individuell bedömning avseende tillstånd till färdtjänst. Beslut som går den enskilde emot kan överklagas.

Tillståndet till färdtjänst kan återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, t.ex. om funktionshindret upphört eller om den som har tillstånd till färdtjänst har flyttat till annan kommun. Ett tillstånd får också återkallas om den som har tillstånd till färdtjänst har gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor som gäller för tillståndet.

Ansökan och utredning

Ansökan om färdtjänst utreds av en färdtjänstutredare som har delegation att utreda och fatta beslut om tillstånd till färdtjänst. Ansökningar handläggs i enlighet med bestämmelserna i lag (1997:736) om färdtjänst och Förvaltningslagen (1986:223).

Ansökan om färdtjänst kan göras muntligen eller skriftligen. Särskilda blanketter tillhandahålls för ändamålet. Med en nyansökan ska ett medicinskt utlåtande bifogas. Efter att ansökan och medicinskt utlåtande inkommit bokas besök med den sökande, för att utredningen ska kunna genomföras. Undantag från besök kan göras för sökande med svårare och akuta sjukdomstillstånd.

Enligt 9 § lag (1997:736) om färdtjänst beviljas tillstånd till färdtjänst under viss tid eller tillsvidare. Det är upp till den enskilde utredaren att avgöra hur lång period som kan beviljas. Vid en ansökan om förlängning av tillståndet eller vid ansökan om tilläggslegitimering kan medicinskt utlåtande begäras in och/eller besök bokas om färdtjänstutredaren finner det nödvändigt.

Barn och färdtjänst

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

Barn som har tillstånd till färdtjänst och är under sju år får inte åka ensamma utan beviljas regelmässigt ledsagare. Lån av bilbarnstol för barn mellan nio månader och fyra år kan erbjudas och måste bokas senast två timmar innan resa. Bälteskudde finns i samtliga fordon. Spädbarnsskydd finns inte till utlåning.

Resor med färdtjänst

Vad är en färdtjänstresa?

Med en färdtjänstresa menas att den som har tillstånd till färdtjänst åker från en geografisk punkt till en annan. En resa måste alltid påbörjas eller avslutas i Malmö kommun. Färdtjänst bygger på samplanerat resande. Resan är alltid med taxi eller specialfordon och inte allmän kollektivtrafik.

Antal resor

Den som har tillstånd till färdtjänst har rätt att göra ett obegränsat antal resor i Malmö kommun och i Skåne. Resan debiteras enligt särskild avgiftstabell.

Fjärresor med färdtjänsten

Fjärresor är resor, utanför Malmö kommun, i Skåne. En fjärresa måste påbörjas eller avslutas i Malmö kommun. En fjärresa debiteras enligt särskild avgiftstabell. Resan är alltid med taxi eller specialfordon och inte allmän kollektivtrafik.

Resor med allmän kollektivtrafik

Med allmän kollektivtrafik avses resor med stadsbuss, regionbuss eller tåg. Resorna behöver inte förbeställas eller tidbokas.

Resor med taxi eller specialfordon i annan kommun

Den som har tillstånd till färdtjänst och som vill resa med färdtjänst i annan kommun än Malmö kan beställa så kallade RIAK-biljetter. Resa med RIAK-biljett debiteras enligt särskild avgiftstabell.

Färdtjänstresor till arbete, studier och daglig verksamhet

Den som har tillstånd till färdtjänst och som arbetar, studerar eller deltar i daglig verksamhet jämlikt LSS kan, efter särskild ansökan, debiteras en fast månadskostnad för sina resor till och från arbetsplats, gymnasieskola, universitet, högskola eller plats för daglig verksamhet. I samband med ansökan ska intyg som styrker anställning, studier eller beviljad plats på daglig verksamhet bifogas. Resan debiteras enligt särskild avgiftstabell.

Bagage och hjälpmedel

Den som har tillstånd till färdtjänst har rätt att medföra det förflyttningshjälpmedel som han/hon behöver för att kunna genomföra resan. Hjälpmedlet skall kunna förankras och hanteras på ett trafiksäkert sätt.

Den som har tillstånd till färdtjänst har rätt att ta med sig handbagage motsvarande två kassar.

Vid resa till t.ex. tågstation eller flygplats kan två resväskor medföras i stället för kassar.

Vid semesterresa kan ytterligare hjälpmedel och bagage medtas mot en särskild avgift. Hjälpmedel och bagage måste rymmas i det fordonslag som färdtjänstillståndet avser samt kunna förankras och hanteras på ett trafiksäkert sätt. Chauffören har rätt att neka medtagande av hjälpmedel och bagage om så inte kan ske. Avgiften motsvarar kostnaden för en vuxen färdtjänstlegitimerad den aktuella restrecken.

Sällskapsdjur

Sällskapsdjur får medföras vid färdtjänstresa. Mindre sällskapsdjur ska färdas i bur som går att fästa i bälte och/eller kan transporteras i bagageutrymme. Större sällskapsdjur, som inte kan transporteras i bärbara burar, ska färdas i utrymme som chauffören anvisar, vanligtvis bagageutrymme i kombibil.

Resenären ansvarar för sällskapsdjuret under resan och kan tillsammans med sällskapsdjuret bli avvisad från fordonet om det stör chauffören.

Ledarhund, service- eller signalhund

Ledarhund, service- och signalhund får följa med utan kostnad. Resan samplaneras inte med andra resenärer.

Ledsagare

Den som har tillstånd till färdtjänst kan ansöka om rätt att, med stöd av lag (1997:736) om färdtjänst, utan extra kostnad ha med en ledsagare under resan.

Den som har tillstånd till färdtjänst och som av myndighet har beviljats ledsagare, boendestödjare, personlig assistent eller LSS-boende får, efter särskild ansökan, kostnadsfritt ta med sig en ledsagare vid färdtjänstresa under den tid som insatsen har beviljats.

Serviceresor tillhandahåller inte ledsagare utan kunden ansvarar själv för detta. Om ledsagare medföljer skall detta anmälas vid beställning av resan. Ledsagaren måste stiga på och av på samma plats som den som har tillstånd till färdtjänst. Ledsagare har endast rätt till normal taxiservice och har inte rätt till särskild plats i fordonet.

Medresenär

Den som har tillstånd till färdtjänst kan mot särskild avgift ta med upp till tre medresenärer under resan. Medresenär måste stiga på och av på samma plats som den som har tillstånd till färdtjänst. Om medresenär medföljer skall detta anmälas vid beställning av resan. Medresenär har endast rätt till normal taxiservice och har inte rätt till särskild plats i fordonet.

Egna barn och syskon

Den som har tillstånd till färdtjänst kan ta med egna barn eller syskon under sju år utan extra kostnad vid resa under förutsättning att detta har föranmälts till Serviceresor.

Antal resenärer i ett fordon

Den som har tillstånd till färdtjänst får ha med sig högst tre personer inklusive medresenär, egna barn, syskon och ledsagare på resan. Undantag görs vid storhelger då högst en person får tas med på resan.

Former av färdtjänstillstånd samt service och hjälp vid färdtjänstresa

Personbil

Den som klarar att resa i personbil beviljas detta färdtjänst.

Specialfordon

Specialfordon kan beviljas den som inte kan förflytta sig in i och ut ur en vanlig personbil och därför måste sitta i sin rullstol under resan. Det är funktionshindret och inte hjälpmedlet som avgör rätten till specialfordon. Specialfordon kan beviljas efter särskild ansökan.

Den som reser med specialfordon och förflyttar sig med hjälp av rullstol eller elrullstol ska använda rullstolens komfortbälte vid förflyttning till och från fordonet samt under resan. Saknas komfortbälte ska chauffören inte utföra resan.

Den som reser med specialfordon kan under vissa förutsättningar som en särskild service få hjälp med trappklättring inom Malmö kommun. Eftersom trappklättring är en riskfylld form av förflyttning både för den som har tillstånd till färdtjänst och för chauffören har chauffören, av säkerhets- och arbetsmiljöskäl, rätt att avstå från att utföra trappklättringen om bedömningen görs att det inte kan ske på ett säkert sätt.

Hjälp i samband med resan

I färdtjänstservicen ingår hjälp av chauffören att komma in i och ut ur fordonet, hjälp med säkerhetsbälte samt hjälp med att hantera hjälpmedel i anslutning till resan.

Extra behjälplighet

Extra behjälplighet kan beviljas efter särskild ansökan och innebär att chauffören hjälper den som har tillstånd till färdtjänst med förflyttningen till och från fordonet.

Framsättesplats

Framsättesplats kan efter särskild ansökan beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som pga. sin funktionsnedsättning inte kan sitta i bilens baksäte.

Fällt framsäte

Plats med fällt framsäte kan, efter särskild ansökan, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som pga. sitt funktionshinder är i behov av mer utrymme, och därför behöver fälla ryggstödet bakåt och/eller skjuta bak framsätet.

Liggande transport

Liggande transport kan efter särskild ansökan beviljas om den som har tillstånd till färdtjänst inte kan genomföra resan sittande.

Ensamåkning

Undantag från samplanerat resande kan efter särskild ansökan beviljas om ensamåkning är en förutsättning för att den som har tillstånd till färdtjänst skall kunna använda sin färdtjänst. Om ledarhund behöver medföras beviljas ensamåkning.

Lämnas till mottagare

Lämnas till mottagare kan beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som pga. sitt funktionshinder behöver följas av chauffören och lämnas till en vuxen person vid resmålet.

Helt baksäte

Helt baksäte kan beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som pga. sitt funktionshinder är i behov av utrymme motsvarande ett helt baksäte.

Särskild chaufför och slingtur

Eftersom färdtjänst är en särskild form av kollektivtrafik är det inte möjligt att boka en särskild chaufför eller i förväg bestämma resväg.

Syrgas

Vid behov av syrgas under resan ska behållare förvaras i transportväska avsedd för ändamålet. Maximal volym på syrgasbehållare som får medföras är två liter.

Chaufförens rätt att vägra transport

En chaufför har rätt att vägra att utföra en transport om chauffören bedömer att resan innebär omedelbar risk för liv, hälsa eller egendom.

Riksfärdtjänst

Inledning

Syftet med riksfärdtjänst är att möjliggöra för personer med stora och varaktiga funktionshinder att resa mellan kommuner inom Sverige till normala reskostnader.

Villkoren för tillståndsgivningen är reglerade i lag (1997:735) om riksfärdtjänst och handläggning enligt denna lag och Förvaltningslagen (1986:223).

För att beviljas riksfärdtjänst ska sökandens funktionshinder vara stort och varaktigt och medföra att resorna inte kan ske till normala reskostnader. En riksfärdtjänstresa ska göras inom landet och ändamålet ska vara rekreation, fritidsresa eller annan enskild angelägenhet.

Ansökan och utredning

Tillstånd till riksfärdtjänst kan beviljas efter ansökan. Särskilda blanketter tillhandahålls för ändamålet. Den som ansöker om tillstånd till riksfärdtjänst måste vara folkbokförd i Malmö kommun för att utredning om riksfärdtjänst ska inledas.

Färdtjänstutredare har rätt att begära in läkarutlåtande, i förekommande fall från exempelvis specialisläkare, sjukgymnast eller arbetsterapeut, samt att kalla sökanden på besök om handläggaren bedömer att detta behövs för att kunna utreda rätten till resa med riksfärdtjänst.

Barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

Avgift

Enligt 8 § lag (1997:735) om riksfärdtjänst ska resenären betala en egenavgift som motsvarar normala reskostnader med allmänna färdmedel. Det är staten som fastställer avgiftens storlek.

Färdsätt

Enligt 7 § lag (1997:735) om riksfärdtjänst får tillståndet förenas med föreskrifter om färdsätt. Riksfärdtjänstresa kan göras med allmänna kommunaktioner och ledsagare eller med färdtjänstfordon. Det är funktionshindrets art och de allmänna kommunikationernas utformning som avgör vilket färdsätt som beviljas.

Samåkning vid resa med riksfärdtjänst

Riksfärdtjänstresor med färdtjänstfordon samordnas när det är möjligt vilket innebär att avrese- och ankomsttid kan komma att ändras.

Ledsagare och medresenär vid riksfärdtjänstresa

Avgiftsfri ledsagare beviljas när sökanden har ett behov av hjälp under resan. Kommunen ersätter ledsagarens reskostnader. Serviceresor tillhandahåller inte ledsagare utan sökanden ansvarar själv för detta.

Sökanden har rätt att ta med sig medresenär. Vid tåg- och flygresor får önskat antal medresenärer följa med. Medresenären betalar ordinarie biljettkostnad. Vid resa med färdtjänstfordon får sökanden ta med så många medresenärer som ryms i det beviljade fordonsslaget. Medresenären betalar egenavgift enligt gällande taxa.

